SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1461

av Anna Wallentheim (S)

Stärkt arbete för tolerans och demokratiska värderingar i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka lärares och skolledares kompetens att förebygga och bemöta antisemitism, islamofobi, rasism och våldsbejakande extremism och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utveckla verktyg för skolans förebyggande arbete mot intolerans och antidemokratiska idéer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Rasism, antisemitism, islamofobi och andra former av intolerans är fortsatt utmaningar i det svenska samhället. Forum för levande historias undersökning ”Unga tycker om andra” (2024/2025) och Skolverkets rapport Antisemitism (2025) visar att negativa attityder till minoritetsgrupper är ett växande problem bland unga.

Skolan har en avgörande roll i att förmedla och förankra demokratiska värderingar. Arbetet mot intolerans kan inte begränsas till enstaka temadagar eller projekt, utan måste vara en långsiktig del av skolans verksamhet. Lärare och skolledare behöver kunskap och konkreta verktyg för att förebygga och bemöta rasism, antisemitism, islamofobi, konspirationsteorier och extremistisk propaganda. Regeringen bör därför

stärka kompetensen inom lärarutbildningen och den kontinuerliga kompetensutvecklingen samt förbättra skolledares förutsättningar att bedriva ett systematiskt värdegrundsarbete. Unga möter i allt högre grad samhällsdebatten via sociala medier, där desinformation, hatpropaganda och extremistiska budskap sprids. Skolans demokratiuppdrag behöver därför också omfatta källkritik, medie- och informationskunnighet samt förmågan att föra respektfulla samtal och hantera meningsskiljaktigheter utan hot och hat.

Regeringens arbete mot våldsbejakande extremism är viktigt, men skolans bredare uppdrag att förebygga intolerans och stärka demokratiska värderingar behöver en tydlig och långsiktig struktur. Regeringen bör därför ta initiativ till en nationellt samordnad handlingsplan med tydliga mål, ansvarsfördelning och uppföljning, samordnad med befintliga strategier och myndighetsuppdrag. Skolverket, Forum för levande historia och andra berörda myndigheter bör bidra med kunskapsunderlag och stöd till skolorna.

Det fruktansvärda mordet på John Hron får aldrig glömmas bort och måste än idag påminna oss om konsekvenserna när hat och avhumanisering får fäste. Demokratiska värderingar kan aldrig tas för givna. De måste förmedlas, diskuteras och försvaras av varje ny generation. Genom att stärka skolpersonalens kompetens och skapa långsiktiga, uppföljningsbara förutsättningar för skolans tolerans- och demokratiarbete kan vi bättre rusta unga att stå emot intolerans och värna alla människors lika värde.

Anna Wallentheim (S)